

CORRECTIES AAN DE NOTULEN VAN DE SYNODEVERGADERING NOVEMBER (2020) 2021

Verslag 13.11.2021

Pagina 6: punt 14.

Opmerking van nationaal penningmeester dhr. Ferdi Dehousse

De kwijting voor de rekeningen van 2020 moet worden verleend aan de Synodale Raad en niet aan de penningmeester.

Toelichting door penningmeester Ferdinand Dehousse bij rekening 2020 en begroting 2022. De enquête is uitgesteld naar 2023. Dit jaar is er geen onderzoek geweest wegens onvoldoende gegevens (covid-beperkingen). In 2022 zullen de districtsbijdragen hetzelfde blijven als in 2021. Het positief verslag van de verificateurs is opgesteld in juni maar moet nog overgemaakt worden aan de Synodale Raad.

Stemming over rekening 2020: 3 onthoudingen, geen tegen, aanvaard.

Stemming over begroting 2022: 6 onthoudingen, geen tegen, aanvaard.

Stemming over **ontlasting de kwijting aan penningmeester de Synodale Raad over de** redactie **over het boekjaar rekening** 2020: 9 onthoudingen, geen tegen, aanvaard.

Verslag 20.11.2021

Pagina 2: punt 19. - Luik

Opmerking van nationaal penningmeester dhr. Ferdi Dehousse

Er is sprake van dat "de gemeente Verviers staat onder toezicht" ... ik volg het reilen en zeilen in het district Luik vanop een afstand, maar ik denk dat dit niet het geval is. Er zijn trouwens twee kerkgemeenten in Verviers en "de gemeente Verviers" is dus niet correct.

Luik: Jean Willy Mbonzamba: Net voor de lockdown is een nieuw districtsbestuur aangetreden. Er is een jumelage-werkgroep Rwanda, ~~de gemeente Verviers staat onder toezicht~~, er is een nieuwe predikant in Malmédy, 3 gemeenten (Neu Moresnet, Rédemption en Ans/Alleur) zijn zonder predikant met begeleiding van een consulent, Remy Paquet wordt weldra ingezegend in Amay. Onze dank gaat uit naar allen die ons gesteund hebben tijdens de waterramp voorbij zomer. Steeds meer gemeenten gebruiken sociale media tijdens de coronapandemie. Afsluitend: voorbij week is David Dilouambaka overleden, gedurende 11 jaar was hij predikant in de kerkgemeente van Seraing-Haut.

Pioniers in de VPKB

Vooraf

De Synodevergadering 2021 verdaagde haar besluit over het statuut van pioniers in de VPKB naar haar samenkomst in 2022. Na overleg en reflectie stelt de Werkgroep Ambtstheologie de Synode 2022 een ongewijzigde tekst voor. De werkgroep besloot in te gaan op de terechte vragen van de Synode en hoopt deze te beantwoorden in de tekst die u hieronder vindt.

- 1) Waarom moet een pionier een gespecialiseerde diaken zijn en geen gespecialiseerde predikant? Immers, a) volledige collegialiteit tussen pioniers en predikanten is vereist, b) de opleiding is van hetzelfde niveau (master in de theologie), c) beiden hebben vergelijkbare eindverantwoordelijkheden voor lokale kerkelijke activiteiten, d) beiden mogen de sacramenten bedienen.

Hoewel er overeenkomsten kunnen zijn tussen bepaalde taken van predikanten en pioniers, werkt een pionier niet in een institutionele kerkelijke context, maar moet zij/hij haar/zijn eigen kansen creëren. Dit vereist verschillen in vaardigheden en mentaliteit. Het is niet alleen een erfenis uit het verleden in de VPKB, waar veel gespecialiseerde ambtsdragers werden gedefinieerd als diakenen, maar ook een bewust onderscheid om te voorkomen dat pioniers te gemakkelijk door bestaande gemeenschappen als traditionele pastors zouden worden opgeëist of dat ze te gemakkelijk zouden terugvallen op bestaande patronen van religieuze activiteit.

- 2) Waarom zou een bachelor in de theologie niet genoeg zijn voor pioniers? Immers, a) een pionier heeft een ander soort baan dan een predikant (meer flexibiliteit en creativiteit is vereist), b) een 5-jarige studie is te lang voor zo'n praktisch beroep (genoeg om alle enthousiasme de kop in te drukken, aldus prof. Stephan Paas), c) om een academische instelling te verzekeren kan naast een theologische basisopleiding een masterdiploma in een ander vak (zoals management, sociologie, psychologie) volstaan (prof. Eddy Van der Borgh).

We moeten proberen te voorkomen dat pioniers worden gezien als tweederangs predikanten met een wat gebrekkige opleiding. Daarom kan men een pioniersschap beginnen met een bachelor in de theologie, maar er wordt verwacht dat je toewerkt naar een master in de theologie. Deze graad valt echter niet samen met de 'normale' pastorale opleiding, maar is gericht op gespecialiseerde vaardigheden die nodig zijn voor pioniers. Het wordt een uitdaging voor zowel de faculteiten als de kerk om hiervoor een adequaat programma te definiëren.

- 3) Waarom de verwarrende term 'diaken' gebruiken? a) Het gebruik in het document komt niet overeen met Calvijns indeling (zorg voor de armen) en b) het leidt ertoe dat twee verschillende soorten diakenen actief zijn in de kerk, mogelijk zelfs in dezelfde gemeente (als een pionier als vrijwilliger werkt naast een traditionele kerkenraad).

In de oecumenische context is dit gebruik van de term diaken aanvaard. Van onze protestantse zusterkerken is er een wijdverbreide acceptatie van gewijde diakenen – b.v. in de United Methodist Church, de Church of Scotland en in verschillende kantons van de gereformeerde kerken in Zwitserland. In de Church of England zijn gewijde diakenen betrokken bij de bediening van de sacramenten. In lijn hiermee ligt het voor de hand om een *Fresh Expression Pioneer* (d.w.z. zelfstandig werkend) onder dit statuut te brengen. Bovendien kent de VPKB, zoals hierboven vermeld, al verschillende soorten gespecialiseerde ambtsdragers onder het statuut van diakenen.

- 4) Waarom gebruiken we niet liever de term 'evangelist' om deze verwarring te voorkomen?

In de 19e eeuw werkten evangelisten in België om gemeenten te stichten en het institutionele kerkleven te stimuleren. Nu moeten we deze terminologie vermijden, omdat a) het de indruk wekt dat de VPKB nog steeds vastzit in de 19e eeuw en dezelfde oude methoden gebruikt om hetzelfde oude doel te bereiken, b) het te veel weerstand oproept buiten de Kerk en c) de term te veel verbonden is met de gevestigde vormen van Kerk; natuurlijk kan het in uitzonderlijke omstandigheden nodig zijn om te proberen een bestaande gemeenschap nieuw leven in te blazen, maar over het algemeen wordt een nieuwe, innovatieve benadering aangemoedigd die leidt tot een onvoorziene uitkomst, in welk geval de ouderwetse term 'evangelist' misleidend is.

- 5) Impliceert het onderscheid tussen een pionier (diaken) en een predikant dat ze als verschillende bedieningen worden beschouwd? Als een pionier besluit gemeentepredikant te worden (bv. wanneer zijn/haar activiteit leidt tot de vestiging van een meer traditioneel gemeentelven) of een predikant besluit een baan als pionier te aanvaarden, moet hij dan een aanvullende opleiding volgen? Moeten ze opnieuw worden gewijd?

Aangezien er een duidelijk onderscheid is tussen (een deel van) het curriculum van pionier en predikant, dienen de vakken die bij deze specialisatie horen te worden bestudeerd en de bijbehorende vaardigheden verworven. Een nieuwe inzegening is niet nodig, aangezien bij beide bedieningen, zowel van pionier als van voorganger, de bevoegdheid hoort om de sacramenten te bedienen.

PIONIERS IN DE VPKB: STATUUT, OPLEIDING EN BEVOEGDHEDEN: VOORSTELLEN VOOR DE TOEKOMST

1. INLEIDING

Kort na de synodevergadering in november 2019 kreeg de werkgroep ambtstheologie van de Synodale Raad de opdracht om het voorstel van besluit over pionieren te herwerken tot een nieuw voorstel. De pionierspraktijk roept veel vragen op: wat is pionieren eigenlijk? Wat is het statuut van de pionier in onze kerk, wat zijn de opleidingsvereisten en hoe zit het met preek- en sacramentsbevoegdheid? Op verschillende niveaus wordt er in onze kerk nagedacht over pionieren. Tijdens de synodevergadering in november 2019 viel het woord ‘work in progress’ regelmatig. Ook dit document moet gezien worden als een werkdocument. Het biedt geen pasklare antwoorden op alle vragen. Wel worden er voorstellen gedaan, waarbij naar een lange termijnoplossing wordt gezocht. De hoofdlijnen die in dit document geschetst worden, vertrekken vanuit het synodedocument. Als basis- of grondstructuur blijft het synode- document dus leidend. Er worden echter ook een aantal nieuwe voorstellen gedaan die gebaseerd zijn op het werk van de werkgroep, die de relatie tussen pionieren en ambt in andere landen en kerkgenootschappen onderzocht, en de amendementen die vanuit de districten West-Henegouwen, Oost-Henegouwen-Namen-Luxemburg, Luik en Oost-West- Vlaanderen werden ingediend. Ook dit document is ‘work in progress’: een werkdocument waarin een aantal lijnen worden samengebracht en voorstellen worden gedaan om de omkadering en begeleiding van de pioniers binnen de VPKB te versterken.

2. PIONIERS & MISSIONAIRE PRESENTIE IN NEDERLAND EN DE UK

In deze postmoderne-context zijn kerken geroepen om te zoeken naar nieuwe vormen van kerk-zijn die beter aansluiten bij de veranderende context waarin de kerk zich moet bewegen. In andere landen bracht de pionierspraktijk al goede vruchten voort. Zo leidde de ‘Fresh- Expressions beweging’ in de Anglicaanse Kerk in Engeland tot het beleidsdocument ‘Mission- Shaped Church’ (2004), waarin nieuwe vormen van kerk-zijn naast bestaande traditionele vormen van kerk-zijn volop aangemoedigd en gefaciliteerd worden. De pionierspraktijk binnen de Protestantse Kerk in Nederland laat een vergelijkbare ontwikkeling zien en leidde onlangs tot de beleidsnota ‘Mozaïek van kerkplekken’ (2019). In beide contexten kenmerkt het pionieren zich door een dynamisch-missionair proces.

2.1 Pionieren: fresh-start en parish-based

Pioniersplekken zijn plaatsen waar gebouwd wordt aan nieuwe vormen van kerk-zijn. Sinds het ‘Mission-Shaped Church’ report (2004) wordt een ‘fresh-expression’ of pionierspraktijk als volgt gedefinieerd: “een fresh-expression is een nieuwe vorm van kerk-zijn die opkomt vanuit de (snell) veranderende contemporaine context en in de eerste plaats is gericht op mensen die nog niet naar de kerk gaan”.¹ Pionieren is dus gericht op doelgroepen die veelal niet of nauwelijks bereikt worden door traditionele vormen van kerk-zijn en richt zich met name op rand- en buitenkerkelijken. Er bestaan diverse vormen van pionieren. Met name vanuit de Engelse context kunnen er twee bewegingen onderscheiden worden: pionieren als ‘parish- based’ proces en pionieren als ‘fresh start’ of church-plant. Bij de eerste vorm van pionieren wordt een pionier vanuit een lokale kerk of parochie gezonden om een nieuwe vorm van kerk- zijn te ontwikkelen, die beter aansluit bij de lokale context en gericht is op rand- en buitenkerkelijken.

¹ Michael Moynagh, Church for every Context: An Introduction to Theology and Practice. Londen: SCM Press, 2021, p. XII: “A fresh expression is a form of church for our changing culture established primarily for the benefit of people who are not members of any church”.

De mogelijke vormen zijn divers: Messy church, het opstarten van meditatieve gemeenschappen, een diaconaal project voor een kwetsbare doelgroep of een probleem in een wijk. Het pionieren als 'fresh-start' ziet er anders uit. Deze vormen van kerk- zijn worden gestart op plaatsen waar nog helemaal geen kerkelijk leven is. Zulke pioniersplekken beginnen niet als kerk, maar eerder als inloop, jongerencafé of gemeenschapshuis. Gaandeweg kunnen zulke church-plants wel uitgroeien tot een nieuwe kerk. Beide vormen van pionieren kenmerken zich door vier fundamentele karakteristieken.

Contextueel	Pioniersplekken zijn contextueel verankerd: ze vertrekken vanuit de lokale behoeften, noden en wensen van mensen naar verbondenheid, zingeving en geloof.
Missionair	Ze zijn gedreven door de Geest en gericht op mensen die nog niet tot de kerk behoren.
Ecclesiologisch	Pioniersplaatsen gaan met rand- en buitenkerkelijke mensen op weg en laten hen op een laagdrempelige wijze kennis maken met het goede nieuws van het evangelie, om geleidelijk uit te groeien tot een context-gerichte nieuwe vorm van kerk-zijn.
Discipelschap	Pioniersplaatsen zijn gericht op discipelschap: pioniers zullen mensen betrekken bij het missionaire proces en hen laten delen in leiderschap. Zo groeien vrijwilligers uit tot discipelen.

Naast het 'parished-based' en 'fresh-start'-pionieren zijn er vele andere vormen van presentie mogelijk die raken aan de pionierspraktijk, zoals bijvoorbeeld het stadspredikantschap.

2.2 Het belang van mixed-economy

Zowel in de Nederlandse als in de Engelse Fresh-Expressions beweging wordt veel belang gehecht aan het begrip 'mixed economy'. Pioniersplekken worden niet opgericht in plaats van de traditionele gevestigde kerken, maar als gemeenschap naast de traditionele kerken. 'Mixed economy' heeft betrekking op de heilseconomie in het kerkelijke landschap (cf. de Bijbelse term oikonomia 'huishouden van God' in Ef. 1-3). Deze is gedecentraliseerd, en gaat niet uit van één centrale plaats. Michael Moynagh wijst erop dat een dergelijke relatie al in het Nieuwe Testament te herkennen is.² In vele opzichten komt de vroeg-christelijke kerk in Jeruzalem overeen met de traditionele gevestigde kerk, en zijn de gemeenschappen die Paulus stichtte in Antiochië te beschouwen als 'fresh expressions'. Na zijn eerste zendingsreis zoekt Paulus heel duidelijk de goedkeuring en de zegen van de leiders van de Jeruzalem-kerk. Hoewel de relatie tussen Paulus en het kerkelijke leiderschap in Jeruzalem niet zonder spanningen is, erkent de Jeruzalem-kerk op haar beurt dat Paulus' missie van Godswege komt en komen de verkondiging aan Joodse en Hellenistische christenen naast elkaar te staan (Gal 2:7). Mixed-economy wil zeggen dat de traditionele gemeente en de pioniersplek in verbinding met elkaar staan in een relatie van dialoog en samenwerking. Vanuit de mixed- economy gedachte wordt steeds meer belang gehecht aan 'dubbel lidmaatschap', waarbij mensen zowel behoren tot de lokale kerk als de pioniersplek. In deze postmoderne tijd zullen er steeds vaker micro-kerken bestaan naast traditionele kerken. Dubbel lidmaatschap kan nodig zijn in situaties waar volledig sacramenteel leven nog niet mogelijk is.

² Michael Moynagh, "Do we need a mixed Economy". In *Evaluating Fresh Expressions: Explorations in Emerging Church – Responses to the Changing Face of Ecclesiology in the Church of England*, eds. Louise Nelstrop & Martyn Percy. 177-186. Norwich: Canterbury Press, 2008.

3. PIONIEREN IN DE CONTEXT VAN DE VPKB

De voorbeelden uit Nederland en de UK gaan over relatief grote kerkgenootschappen van waaruit gepionierd wordt. Het pioniersproces ziet er in de Belgische context anders uit. De VPKB is altijd een kerk in de marge geweest. Dat zorgt ervoor dat het pionieren in België nog sterker – dan in de Nederlandse en Britse context – gebeurt vanuit een positie van marginaliteit en kwetsbaarheid. Deze unieke positie is niet per definitie een negatief aspect, maar kan juist mogelijkheden bieden om met kwetsbare groepen op weg te gaan. Een kleine kerk die zelf volop in de marge staat kan groot zijn in haar hart voor kwetsbaren en verdrukten. De fundamentele karakteristieken van pionieren (contextueel – missionair – ecclesiologisch – discipelschap) zijn echter dezelfde. Ook binnen de Belgische context gaat pionieren over het (opnieuw) present stellen van het evangelie in een regio. De pioniersplekken in onze kerk zijn contextueel en missionair: vanuit hun eigen unieke context zijn de pioniers binnen de VPKB aan de slag gegaan om samen met mensen nieuwe vormen van kerk-zijn te ontdekken, die aansluiten bij de specifieke noden en vragen in de regio. Ze zijn ook zeker ecclesiologisch en gericht op discipelschap: gaandeweg trachten zij toe te groeien naar een gemeenschap en ontstaat er rond de pionier een kernteam van vrijwilligers en betrokkenen.

De pioniers die op dit moment werkzaam zijn in de VPKB, werden aangesteld op een erkende predikantsplaats. Dat betekent concreet dat er vaak een bestaande gemeente is geweest met een heel eigen geschiedenis en gevoeligheden. Steeds moeten de pioniers een grote luister- bereidheid ontwikkelen om vanuit die unieke geschiedenis het evangelie op een geheel nieuwe wijze present te stellen. De pioniersplaatsen in Aalst en Oostende lijken op wat men in de context van de Anglicaanse kerk ‘parish-based’ pionieren noemt. Dat betekent echter niet dat pionieren in de VPKB tot deze vorm beperkt moet blijven. Ook het ‘fresh-start’ pionieren verdient het ten volle verkend te worden.

3.1 *Dynamisch, ambigu en contextueel*

Pionieren is dynamisch en ambigu, zeker ook binnen de VPKB. De pioniers zoeken elk op hun eigen unieke wijze naar nieuwe vormen van kerk-zijn in een sterk veranderde samenleving. Tegelijk hebben pioniers ook te maken met de geschiedenis van protestants leven in de regio waar zij geroepen zijn. Dat betekent dat de pionier zich moet bewegen tussen het zoeken naar nieuwe wegen en het luisteren naar de kerkelijke en lokale context, inclusief de gevoeligheden, de noden en behoeften van zij die nog sterke herinneringen hebben aan de vroegere vorm van kerk-zijn. Pioniers moeten dus om kunnen gaan met een grote ambiguïteit. Enerzijds stellen zij het evangelie op geheel nieuwe wijze present op plaatsen waar de lokale kerk hier vaak niet meer in slaagde. Anderzijds moeten zij zich vaak ook bewegen in de context van een van overheidswege erkende predikantsplaats, met alle administratieve verplichtingen die daarbij horen. Steeds moet bewaakt worden dat de pioniers werkelijk de vrijheid en de ruimte krijgen om nieuwe wegen te bewandelen en zich buiten of aan de rand van het schip der kerk te begeven. Soms worden pioniers ook gezien als laatste redmiddel om de kerkgemeente te re-dynamiseren. Pionieren is echter geen restauratiebeweging, maar het ontdekken van een nieuwe vorm van kerk-zijn.

Op dit moment kent de VPKB drie posten die als pioniersplaats omschreven kunnen worden. Alle drie zijn zij sterk contextueel verankerd. Omdat de lokale situatie dusdanig verschillend is, vertonen de pioniersplekken een grote diversiteit. Dit betekent dat de pioniers contextueel moeten werken, vanuit een open ecclesiologie. Steeds zullen zij luisteren naar de noden, verlangens en behoeften in de sociale context waarin zij staan en van daaruit nieuwe vormen van kerk-zijn ontwikkelen. Verwachten dat de pioniersplekken meer homogeniteit zullen uitstralen is niet waarschijnlijk en ook niet vruchtbaar. De verscheidenheid en veelkleurigheid van de pioniersplekken moet om zichzelf gewaardeerd worden. In sommige pioniersplekken ligt het accent meer op gemeenschapsvorming en het her-planten van een bestaande kerk (kerkplanting), terwijl het op andere plaatsen eerder gaat om een experiment of project van cultureel-maatschappelijke aard of een zoektocht die op langere termijn zou kunnen leiden tot een stadspredikantschap in een omgeving waar dit tot nog toe onbekend was. Op één van de pioniersplekken worden stilaan de mogelijkheden naar verzelfstandiging verkend. De pioniersplekken in de VPKB zijn uniek en zijn daardoor moeilijk met elkaar te vergelijken. Wel hebben ze één ding gemeen: ze zoeken naar nieuwe manieren om het evangelie present te stellen in hun lokale omgeving, die aansluiten bij de contextuele vragen en verlangens van mensen. In deze zin is er eenheid in verscheidenheid.

4. NOOD AAN OMKADERING & DE VRAAG NAAR SACRAMENTSBEVOEGDHEID

De huidige pioniers werden tewerkgesteld op een door de overheid erkende predikantsplaats, waar zij nieuwe wegen tot gemeenschapsvorming en kerk-zijn ontdekken. In tegenstelling tot naburige VPKB-gemeentes verloopt het kerkelijke leven niet meer volgens de normen van de constitutie en kerkorde. Pioniersplaatsen zijn lokale kerken waar gebouwd wordt aan nieuwe vormen van gemeenschapszin, vaak in een klein kerngroepje van vrijwilligers. Gaandeweg worden er nieuwe netwerken gecreëerd, worden mensen betrokken en krijgen nieuwe structuren vorm. Voor de nodige omkadering werden de pioniers ondergebracht bij de kerkenraad van een naburige VPKB-kerk. Daarnaast ontstond er aan Nederlandstalige zijde een begeleidingsgroep die met de pioniers meedenkt. Deze groep heeft een pastoraal/ raadgevend karakter. Een duidelijk statuut heeft deze groep echter niet. De pionierspraktijk is chaotisch en kwetsbaar. Pioniers werken niet op een omgeploegde akker. De grond waarop zij zaaien is vaak modderig en bezaaid met stenen. Sommige zaadjes vallen niet in goede aarde, maar tussen de distels en de stenen.

De pioniers geven aan dat zij behoefte hebben aan twee zaken: er moet voldoende vrijheid zijn om vrijmoedig op zoek te gaan naar nieuwe vormen van kerk-zijn, maar tegelijkertijd moet er een kader zijn van begeleiding en een duidelijke kerkelijke verankering in het leven van de VPKB, inclusief regels wat betreft bevoegdheden en taakomschrijving. Vanuit deze behoefte werd in begin 2018 een kleine projectmatige werkgroep gevormd. Vormings- verantwoordelijke ds. Eefje van der Linden, Dhr. Jean-Louis Stilmant als lid van de Synodale Raad, de voorzitter van de Synodale Raad, en in een later stadium ds. Edwin Delen als verantwoordelijke ambten, organiseerden twee studiedagen om in de breedte van de VPKB tot een grondige uitwisseling te komen en vooruitgang te boeken in het kerkelijk denkproces over pionieren. Op de eerste studiedag op 6 oktober 2018 kwamen de pioniers aan het woord. Tijdens de tweede studiedag op 9 februari 2019 lag het accent op de vraag hoe de kerk pionieren ziet. Aan beide dagen hebben zo'n 50 personen deelgenomen. Op 19 november 2019 was er de studiedag 'missie in de marge', georganiseerd door de commissie vorming, waar het pionieren genoemd werd als één van de mogelijke veranderingsprocessen in het toegroeien naar een meer missionair gemeentemodel.³

Op verschillende pioniersplekken ontstond al snel de behoefte om het Heilig Avondmaal en de doop te vieren. Dit is niet vreemd. De pioniersplekken in de VPKB ontstaan immers op plaatsen waar er lang een kerkelijk leven is geweest en waar de sacramentele viering van doop en avondmaal intrinsiek hoorde tot het gemeentelven. Daarom vroeg een meerderheid van de pioniersplaatsen bij het betreffende districtsbestuur een pastorale delegatie aan om de sacramenten te mogen bedienen. De districtsbesturen hebben deze individuele vragen met zorg bekeken, daarbij steeds rekening houdend met de specifieke context en de persoon van de pionier. Dit resulteerde aanvankelijk in verschillende regelingen. Steeds moeten de pastorale delegaties verlengd worden om zo het sacramentele leven in de pioniersplaatsen te kunnen waarborgen. Deze manier van werken is uit nood geboren en vraagt inmiddels om een langdurige oplossing.

³ Voor meer informatie, zie: Memo voor Eigentijds kerkzijn vanuit de missionaire dag 'Missie in de Marge', Mechelen 19 november 2019; <https://vorming.protestant.link/wp-content/uploads/sites/8/2019/12/Memo-Missie-in-de-Marge.pdf> (toegang 12-10-2020).

5. TWEESPORENBELEID VOOR HET PIONIEREN IN DE VPKB

Wie naar de Engelse en Nederlandse context kijkt, ziet dat er twee vormen van pionieren onderscheiden kunnen worden: het ‘parish-based’ vs. het ‘fresh-start’ pionieren. In de toekomst zou in de VPKB volop ingezet moeten worden op het mogelijk maken en stimuleren van beide vormen van pionieren. Op dit moment wordt met name het ‘parish-based’ pionieren verkend. Aan de gekozen vorm van pionieren hangen in de Engelse en Nederlandse context ook verschillende statuten vast. Een ‘parish-based’ of gemeentepionier is vaak geordineerd en heeft daarmee sacramentsbevoegdheid, terwijl er op plaatsen die eerder gekarakteriseerd kunnen worden als ‘fresh-start’ een pionier werkzaam is met een leken- statuut. Hieronder worden een aantal grote lijnen uitgetekend bij deze twee vormen van pionieren: we schetsen een aantal mogelijke beleidsmatige en organisatorische randvoorwaarden en gaan in op de zending, het statuut en de opleiding van de pioniers.

6. ZENDING EN STATUUT VAN DE PIONIERS IN DE VPKB

Er zijn drie ambten in onze kerk: het predikambt, het ambt van ouderling en het ambt van diaken. Daarnaast kent onze kerk studentopdrachthouders, gemeente-assistenten en diakenen met een bijzondere opdracht op bovenplaatselijk niveau (jeugdwerkers). In overeenstemming met het synodedocument (B1 activiteitenverslag – pioniers en pionieren) worden bezoldigde pioniers (hieronder aangeduid als ‘gemeentepioniers’) omschreven als diakenen met een bijzondere opdracht op plaatselijk niveau. Voor lekenpioniers geldt een vrijwilligersstatuut.

6.1 Lekenpioniers: gezonden vanuit de kerkenraad

Een belangrijk protestants principe is het ‘algemeen priesterschap van de gelovigen’. De roeping om het evangelie present te stellen in de samenleving, is een roeping die alle gelovigen toekomt. De missionaire opdracht om nieuwe vormen van kerk-zijn te ontwikkelen, is een opdracht voor de hele gemeente. Pionieren mag dus niet voorbehouden zijn aan of universiteit geschoolde krachten. Ook kerkenraadsleden en gemeenteleden moeten de mogelijkheid krijgen om pioniersprojecten te ontplooiën binnen hun gemeente. Dit kan een kliederkerk zijn, een diaconaal project in de stad of de wijk, een Bijbelcafé of een nieuwe vorm van vieren. Lekenpioniers hebben een vrijwilligersstatuut. Een vooropleiding in theologie- en of pastoraal/ maatschappelijk werk kan een voordeel zijn, maar is geen vereiste. De lekenpionier wordt gezonden vanuit de kerkenraad. Hij/ zij functioneert onder supervisie van de kerkenraad en bouwt samen met de ambtsdragers in de gemeente aan het pioniersproject. De kerkenraad en predikant staan in voor de begeleiding van de pionier. De lekenpionier kan bijgevolg wel een ambtsdrager zijn als hij/ zij behoort tot de kerkenraad. Net als de lekenpredikers kunnen lekenpioniers van het districtsbestuur preekbevoegdheid ontvangen. Zij hebben geen sacramentsbevoegdheid.⁴ Idealiter kadert het pioniersproject in een samenwerkingsverband in de regio. Eventuele sacramentele handelingen worden uitgevoerd door de predikant in de eigen- of naburige gemeente.

4 Ds. Gradl schreef een boeiend artikel over lekenpredikers. Ook daarin staat het belang van het algemeen priesterschap van de gelovigen voorop en worden lekenpredikers gezien als een noodzakelijke ondersteuning voor predikanten; een welkome aanvulling: Zie: Ds. Stefan Gradl, Een gevaar voor de ziel of een zegen voor de kerk? Over lekenpredikers in een protestantse kerk (2020). https://vorming.protestant.link/wp-content/uploads/sites/8/2020/09/Gevaar-of-zegen_website-1.pdf (toegang 19-10-2020).

6.2 Gemeentepioniers: gezonden vanuit het district

Voor gemeentepioniers is niet de lokale kerk, maar het districtsbestuur de zendende instantie. Deze pioniers worden gezonden vanuit de bovenplaatselijke, regionale kerk. Het aanstellen van een gemeentepionier moet kaderen in een regionaal beleid. Het komt dus toe aan het districtsbestuur om een predikantenpost vrij te maken en te omschrijven als pioniersplaats. Het betrokken districtsbestuur kan een pionier pas aanstellen na positief advies van de commissie van toelating en een positieve beslissing van de Synodale Raad. De mogelijkheden tot pionieren mogen echter niet beperkt worden tot vacante predikantenposten. Het creëren van pioniersposten moet gebeuren vanuit een open missionaire visie. De financiële bekostiging kan komen uit predikantenplaatsen, hulppredikantenplaatsen of andere fondsen. De piste van fondsenwerving wordt nog onvoldoende verkend. In overleg met de Synodale Raad bepaalt het districtsbestuur welke vorm van pionieren (fresh-start of parished-based) het meest geschikt lijkt. Ook het profiel en takenpakket moet worden vastgesteld door het districtsbestuur. Het districtsbestuur legt deze plannen uiteraard ook voor aan de districts- vergadering. In de toekomst zal nog sterker ingezet moeten worden op regionale verantwoordelijkheid en het ontwikkelen van een regionaal beleid rond pionieren. Over de vraag wat nodig is om tot een regionaal beleid te komen zal een open gesprek gevoerd moeten worden tussen districtsbesturen en de Synodale Raad.

6.2.1 Samenwerken in de regio

Het inzetten op samenwerking in de regio is een belangrijk aspect van pionieren. In het beleid dat districtsbesturen ontplooiën inzake pionieren, moet steeds het belang van 'mixed economy' voorop staan.⁵ De pionier wordt door het districtsbestuur in verbinding gesteld met de kerkenraad van een VPKB-gemeente in de regio, die de pionier onder haar hoede neemt. In dialoog met de naburige VPKB-kerken bouwt de pionier aan een missionair project in de regio, waarbij gezocht wordt naar samenwerkingsverbanden: binnen de VPKB en/of in oecumenische zin met andere kerken en organisaties. Pioniersplaats en VPKB-gemeenten kunnen elkaar aanvullen en versterken, wanneer pioniers en predikanten constructief samenwerken. In een regio kan de pioniersplaats specifiek gericht zijn op doelgroepen die nog niet bereikt worden.⁶ Op dit moment wordt 'mixed-economy' nog onvoldoende verkend. Inzetten op vorming lijkt van groot belang voor de toekomst: niet alleen voor pioniers maar ook voor kerkenraden en predikanten.

5 Het belang van samenwerken in regio's wordt ook sterk aangemoedigd door het document *Eigentijds kerkzijn: een schets van een kerk die bouwt aan haar toekomst* (werkgroep eigentijds kerk-zijn).

6 Het belang van mixed economy blijkt sterk uit de Engelse context. Sinds het 'Mission-Shaped Church' report in 2004, ontwikkelde de kerkstructuur in de Anglicaanse kerk zich tot een structuur van mixed economy: fresh expressions en traditionele kerken zijn geen aparte bewegingen, maar staan naast elkaar in de diocesane structuur in een houding van dialoog en samenwerking, zie: Sabrina Müller, *Fresh Expressions of Church and the Mixed Economy: Potential Challenges for Church Development*. *International Review of Mission* 108 (no. 2): 241- 256, 2019; <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1111/irom.12282> (toegang 16-10-'20).

6.2.2 Werken in teamverband

Het is belangrijk dat pioniers werken in teamverband. Zo wordt voorkomen dat pioniers functioneren als solisten, en wordt de interactie tussen pioniersplaatsen bevorderd. Het pioniersteam kan worden uitgebreid met iedereen die met hen wil samenwerken. In het pioniersteam kunnen beleid, voortgang, en persoonlijk advies een plaats krijgen. Belangrijk is met name het nadenken over discipelschap en de vraag hoe het pioniersproject eigendom wordt van de gemeenschap.

6.2.3 Ordinatie en sacramentsbevoegdheid

De werkgroep ambtstheologie ziet de gemeentepionier als een geordineerde beroepskracht. In de praktijk zullen gemeentepioniers meestal diakenen zijn met een bijzondere opdracht op plaatselijk niveau. Maar dat is niet noodzakelijk het geval. Ook predikanten kunnen een missionaire opdracht krijgen en aangesteld worden op een pioniersproject. De werkgroep ambtstheologie wil ook gemeentepredikanten aanmoedigen om te gaan pionieren en samen met hun kerkenraden in te zetten op een missionair gemeentemodel.

Nu is het de vraag of diakenen met een bijzondere opdracht kerkordelijk wel sacraments- bevoegdheid kunnen ontvangen. Het synodebesluit in 2004 beweegt zich in ieder geval in die richting. In het statuut van een diaken met een bijzondere opdracht op bovenplaatselijk niveau staat dat deze in principe geen ambtelijke handelingen zal verrichten, maar dat al naargelang de functie het districtsbestuur een pastorale delegatie kan verlenen. Inmiddels is gebleken dat het verlenen van pastorale delegaties een praktijk is die veel vragen oproept en er behoefte is aan een langdurige oplossing. We staan in een snel veranderende samenleving. Als gevolg daarvan ontstaat ook in de kerk de behoefte aan een meer dynamisch kerk-ordelijk systeem, waarbij de ambten opnieuw doordacht worden. Zowel in de PKN als in de Anglicaanse kerk kent men geordineerde pioniers. Zij vervangen de predikanten niet, maar zijn een welkome aanvulling in het kerkelijke landschap.

a) Aanzet tot een nieuwe doordening van de ambten

Een eerste aanzet tot het opnieuw doorddenken van de ambten werd in 2001 al uitgewerkt door ds. Guy Liagre.⁷ In deze interessante bijdrage heeft hij erop gewezen dat de ambtelijke structuur van de VPKB haar grondslag vindt in het 'algemeen priesterschap van de gelovigen. De kerk als geheel heeft de roeping om "God te verheerlijken en haar hoofd Jezus Christus te belijden als Heer en redder van de wereld. In naam van Jezus Christus wordt ze geroepen haar ambt uit te oefenen in de lofprijzing" (constitutie art. 1-2). Guy Liagre wijst er ook op dat het woord 'sacrament' een hapax is in de kerkorde: slechts één keer komt het voor, in de artikelen die de taakomschrijving van de 'dienaar des Woords', ook wel verbi divini minister, beschrijven. Opvallend is daarbij dat er geen automatisch verband is tussen sacramentsbevoegdheid en geordineerd ambt:

De exclusiviteit van het recht op sacramentsbevoegdheid wordt meteen genuanceerd en gerelativeerd, omdat het zonder nader onderscheid naast de uitoefening van de zielzorg, het geven van catechetisch onderricht en de toerusting der gemeente figureert. Nergens is sprake van een exclusieve binding van de sacramenten aan een ambtelijke bevoegdheid. Het wordt kennelijk passend geacht om de sacraments- bevoegdheid in de eerste plaats aan de geordineerde bedienaar toe te wijzen, maar de rechtmatige bediening staat of valt hier niet mee (Liagre 2001: 54).

⁷ Guy Liagre, Basis en ambt: over de ambtsvraag in de Verenigde Protestantse Kerk in België. In Michsjol 10 (no. 3): 52-66. 2001.

Heel terecht wijst Guy Liagre erop dat het Woord centraal staat in het predikambt en het ambt van ouderling (Liagre 2001: 55). Predikant en ouderling gaan eensgezind voor in lofprijzing en voorbede (kerkorde art. 4.2.1). De ouderlingen waken daarnaast over de leer die door de dienaar des Woords wordt verkondigd op grond van de Heilige Schrift (kerkorde art. 4.2/2b). De diakenen nemen een aparte positie in ten opzichte van de ouderlingen en de predikant. Volgens de kerkorde zijn ze in het perspectief van het koninkrijk Gods, teken van de dienstbaarheid van de kerk (kerkorde 4.3/1). Vanuit deze lijnen van de kerkorde definieert Guy Liagre de diakenen als zij die “medeverantwoordelijkheid voor het ambt van de kerk dragen” door het betonen van “de christelijke barmhartigheid op liturgisch, sociaal en materieel vlak”. Gemeentepioniers zijn diakenen met een bijzondere opdracht op plaatselijk niveau. Hun dienstbaarheid richt zich op het opbouwen van gemeenschap op een erkende predikantsplaats, waarbij gezocht wordt naar een contextuele nieuwe vorm van kerk-zijn. Hun taken spelen zich inderdaad af op liturgisch, sociaal en materieel vlak.

De pionierspraktijk vraagt om een houding waarbij ruimte wordt gelaten aan de Geest. In de Fresh-Expressions beweging pleit men daarom voor een houding van ‘balanced discernment’, waarbij het midden wordt gehouden tussen de missionaire context die vaak neigt naar congregationalisme en traditionele vormen van kerk zijn, waarin sacramentsbevoegdheid gebonden is aan kerkordelijke regels. Een dergelijke houding is ook in de VPKB nodig. Het principe van *ecclesia semper reformanda* moet voorop staan. Het kerkelijke leven dat – ingegeven door een veranderende context – steeds weer hervormd en vernieuwd moet worden, gaat vóór de kerkelijke regels, zonder echter voorbij te gaan aan constitutie en kerkorde.

b) Naar een geordineerd ambt voor pioniers

Vanuit de nieuwe behoeften van pioniersplekken komt men in andere landen tot een herdefiniëring van de ambten. In de Zwitserse protestantse kerken kent men sinds de jaren ‘40 twee geordineerde ambten: dat van predikant en van diaken. In de Anglicaanse kerk kent men een vergelijkbare situatie. Daar wordt een onderscheid gemaakt tussen ‘licensed lay pioneers’ en ‘ordained pioneer ministers’. Aan beide functies zijn duidelijke opleidingsvereisten verbonden. Zowel lekenpioniers als geordineerde pioniers moeten een pioniersopleiding volgen, die overeenkomt met het niveau van bachelor. Wie de route volgt van ‘ordained pioneer ministry’, kan na het afronden van de opleiding bevestigd worden als geordineerd pionier, en van de bisschop de toelating krijgen om de sacramenten te bedienen.⁸

Ook in de Protestantse Kerk in Nederland wordt aan pioniers en kerkelijk werkers in bepaalde gevallen sacramentsbevoegdheid verleend. Men ontwikkelde daarvoor een procedure waarbij pioniers als ouderlingen of diakenen worden bevestigd. Daarnaast stelt men een HBO- opleiding en een cursus sacramentsbediening als minimale vereisten.⁹ In de Protestantse Kerk in Nederland bestaat nog geen geordineerd ambt voor pioniers. Maar er gaan wel stemmen op om dit in te voeren. Zo wijst Dr. Margriet Gosker erop dat sacramentsbevoegdheid en ordinatie bij elkaar horen. De ordinatie mag niet onthouden worden aan degenen aan wie de dienst van het Woord en de sacramenten worden toevertrouwd. Dat is van meet af aan een fundamenteel principe geweest, ook in de Reformatorische kerken.

⁸ Zie hiervoor: ‘Guidelines for the identification, training and deployment of Ordained Pioneer Ministry’; https://acpi2017.files.wordpress.com/2018/01/ordained_pioneer_ministers_guidelines.pdf (toegang 26-10-’20) en ‘Guidelines for the Exercise of Lay Ministry in Fresh Expressions of Church’; http://starttheweek.typepad.com/stw/files/lpm_guidelines_draft_2.doc (toegang 26-10-’20).

⁹ Zie: ‘Dooop en Avondmaal door pioniers’, <https://lerenpionieren.nl/wp-content/uploads/2018/09/Dooop-en-avondmaal-uitgebreide-versie-PKN-OG-FEB-2018.pdf> (toegang 26-10-’20).

Gosker pleit ervoor om HBO geschoolde pioniers/ kerkelijk werkers te ordineren, wanneer men ervoor kiest om hen in bijzondere gevallen de bevoegdheid te verlenen de sacramenten te bedienen. Wie zonder ordinatie sacramentsbevoegdheid verleent, koppelt immers los wat ook in de Reformatorische traditie altijd heeft gegolden en plaatst zich daarmee bovendien buiten de lijn van de apostolische successie. Ordinatie en sacramentsbevoegdheid moeten dus bij elkaar gehouden worden, aldus Gosker. Anders plaatsen wij ons buiten de wereldkerk en lopen we tegen grote oecumenische problemen aan.

Daarnaast pleit Gosker ervoor om ook Woord en sacrament bij elkaar te houden. Ook dit is een belangrijk oecumenisch principe. De bediening van Woord en Sacramenten horen in de grote kerktradities van voor en na de Reformatie wezenlijk bij elkaar.¹⁰ We zien dus dat er in onze zusterkerken wordt overgegaan tot een geordineerd ambt van pioniers. Zij vragen echter wel een aanvullende opleiding en vorming. In het licht van deze ontwikkelingen en de geschetste theologische lijnen pleiten we er hier voor om aan gemeentepioniers het statuut te koppelen van een diaken met een bijzondere opdracht op plaatselijk niveau en dit als een geordineerd ambt te beschouwen, waarbij preekbevoegdheid en sacramentsbevoegdheid automatisch uit de ordinatie volgen.

c) Inzegening- en bevestigingsdienst

Een gemeentepionier hoort in een bijzondere dienst in zijn/ haar ambt geordineerd te worden als diaken met een bijzondere opdracht op plaatselijk niveau, waarna hij/zij bevestigd/ verbonden wordt aan de plaatselijke VPKB-kerk. Wanneer het pioniersstatuut definitief aanvaard wordt door de Synodevergadering, moet er een specifieke liturgie uitgewerkt worden die daarna ook opgenomen wordt in de modellen en formulieren.

7. OPLEIDINGSVEREISTEN

Het is vanzelfsprekend dat er voor de functies van leken- en gemeentepionier een minimale basisopleiding wordt vastgelegd. Wie pioniert heeft niet alleen een bepaalde theologische basiskennis nodig, maar ook inzicht in de kerkelijke structuren van de VPKB en een aantal praktische vaardigheden. In een veranderde maatschappelijke context, waarbij ook kerkstructuren in beweging zijn, ontstaat de behoefte aan een opleiding op maat voor kerkelijk werkers en pioniers. Als minimale opleidingsvereiste voor gemeente-/ geordineerde pioniers achten we een masteropleiding in de theologie met stage en eindwerkstuk noodzakelijk, met daarin aandacht voor: missionaire presentie, homiletiek, liturgie en sacramenten, pastorale- en communicatieve vaardigheden. Kennis van de Bijbelse grondtalen (Hebreeuws en Grieks) is geen noodzakelijke vereiste. Kandidaten kunnen instappen op basis van een bachelorsdiploma, met voorwaarde dat zij hun master behalen. De FPTR is de logische en bevoorrechte academische partner van de VPKB en heeft zich bereid verklaard om de VPKB zoveel mogelijk tegemoet te komen in haar actuele behoefte. In het licht van de nieuwe behoeften, wordt hier aanbevolen om de FPTR te verzoeken om een opleiding op maat te ontwikkelen. Naast een uitstroomprofiel 'gemeentepredikant' en 'godsdiensleerkracht', zou er een master 'missionair/ kerkelijk werker' moeten komen. Het ontwikkelen van deze masteropleiding komt logischerwijze toe aan de leerstoel praktische theologie van de FPTR, in samenwerking met de Nederlandstalige en Franstalige verantwoordelijken ambten en de vormingsverantwoordelijken. Indien de commissie van toelating bij kandidaten die reeds een master behaalden, lacunes bemerkt in de opleiding, zal de kandidaat doorverwezen worden naar de FPTR of, indien dit zinvol is, naar een andere instelling of opleidingsinstituut.

Voor de lekenpioniers stellen we voor om het opleidingsniveau open te laten (vgl. lekenpredikers). Voor beide lijnen van pionieren binnen de VPKB, moet er de komende jaren een aanbod komen via studiedagen en cursussen. Daarbij zien we de commissie vorming en de faculteit als belangrijke partners. Het zou mooi zijn als er via vorming een pionierstraining aangeboden kan worden voor lekenpioniers, zoals dit aan Nederlandstalige zijde al gebeurde voor de lekenpredikers. Een belangrijk punt voor de vorming van pioniers is aandacht voor de context en marginaliteit waarin ze gaan werken.

¹⁰ Margriet Gosker, "Niet om te heersen over uw geloof, maar om bij te dragen aan uw vreugde". Lezing voor het Mini-Symposium van de Protestantse Kerk in Nederland, 'Mozaïek van kerkplekken', op 6 september 2018.

8. EEN NIEUWE REGELING VOOR PIONIERS

a) Gemeentepioniers

Zowel de pionierspraktijk als deze theologische reflecties vragen om een nieuwe regeling voor de bezoldigde pioniers in onze kerk. Grof geschetst kan gedacht worden aan het volgende:

- In de komende jaren zou binnen de districtsbesturen zoveel mogelijk ingezet moeten worden op een brede missionaire visie, waarin samenwerken in de regio en pionieren een belangrijke plaats krijgen. Het districtsbestuur ontwikkelt ook beleid en kan voorstellen doen om pioniersposten te creëren. De financiële middelen hiervoor komen uit predikantsplaatsen, hulppredikantsplaatsen of andere fondsen. Dergelijke voorstellen gebeuren altijd in overleg met de districtsvergadering.
- Alleen wanneer de commissie van toelating een positief advies gegeven heeft en de Synodale Raad haar goedkeurig heeft gegeven, kan een districtsbestuur overgaan tot het aanstellen van een pionier.
- Net als bij een vacante gemeente zou het districtsbestuur tot een profiel moeten komen van de pioniersplek. Het districtsbestuur bepaalt ook welke vorm van pionieren wenselijk is.
- Voor de aanstelling van gemeente-/ geordineerde pioniers zal de commissie van toelating in de beroepsprocedure aftoetsen of de vorming van de kandidaat voldoet aan een master theologie. Een aandachtspunt hierbij is voldoende kennis en vaardigheden op het vlak van missionair gemeentewerk. Indien er lacunes zijn, verwijst de commissie van toelating door naar de FPTR of een andere instantie. Naast het behalen van een masteropleiding, moeten gemeentepioniers ook het kerkelijk examen afleggen.
- Na het behalen van een master theologie en het kerkelijk examen alsmede het slagen voor de eisen van de proeftijd worden gemeentepioniers ingezegend. In de inzegeningdienst wordt de pionier ingeordend in het ambt van diaken, en verbonden aan de plaatselijke gemeenschap. De gemeentepioniers ontvangen hun zending van het betreffende districtsbestuur. Vanaf zijn/ haar inzegening en bevestiging ontvangt de pionier automatisch preek- en sacramentsbevoegdheid. Ook predikanten kunnen vanuit het districtsbestuur een bijzondere plaatselijke opdracht ontvangen en verbonden worden aan een pioniersplaats.
- In overeenstemming met de nieuwe regeling voor predikanten uit het buitenland vallen ook geordineerde pioniers onder een tweejarige integratieperiode. Dit geldt uiteraard niet voor pioniers die in de toekomst binnen de VPKB geschoold zouden worden, en hun pioniersopleiding behalen aan de FPTR (vgl. proponenten).

b) Lekenpioniers

Voor lekenpioniers wordt een pionierstraining op maat voorgesteld. De logische partners hierbij zijn de faculteit en de commissie vorming. Lekenpioniers worden begeleid door de predikant en de andere ambtsdragers in de gemeente. Ze worden aangesteld in een feestelijke welkomstdienst. Het districtsbestuur bepaalt of de lekenpionier preekbevoegdheid ontvangt.

9. DE BIJZONDERE POSITIE VAN GEMEENTEPIONIERS

De gemeentepioniers nemen een bijzondere positie in. Zij werken vaak op een predikants- plaats en bouwen daar aan gemeenschap en nieuwe vormen van kerk-zijn. Geordineerde pioniers zijn lang niet altijd predikanten, maar begeven zich wel op het werkveld van de predikant. Daarom moet de kerk duidelijk besluiten dat alle deontologische regelgeving m.b.t. een VPKB-predikantschap ook geldt voor een gemeentepionier. Net als voor predikanten moet ook voor geordineerde pioniers gelden dat zij niet tegelijk het penningmeesterschap mogen opnemen (kerkorde 12.2/2).

10. GEWICHT VAN EEN PIONIERSPLEK IN HET BESLUITVORMINGSPROCES VAN DE VPKB

De gemeentepioniers zijn meestal geen predikanten, maar bewegen zich wel volop op het werkveld van predikanten: ze gaan voor in erediensten, geven leiding aan kleine VPKB gemeenschappen, verlenen zielzorg en geven catechetisch onderwijs. Op regionaal niveau denken ze mee in districtsvergaderingen, ze werken mee in werkgroepen en commissies op regionaal en nationaal niveau en zijn aanwezig bij pastorale dagen en andere predikantenbijeenkomsten. Wat voorop en buiten kijf moet staan is een houding van gelijkwaardigheid en collegialiteit tussen predikanten en pioniers. In de VPKB behoren de ambten van dienaar des Woords, ouderling en diaken immers in volledige collegialiteit te worden uitgeoefend (constitutie art. 4). Want zo wordt ruimte geven aan de ontplooiing van de diverse en verscheiden gaven van de Geest, die tot opbouw zijn van de kerk als lichaam van Christus. Het is echter wel belangrijk om een onderscheid te maken tussen de functies van predikant en pionier, want dat dient de duidelijkheid. Net zoals diakenen met een bijzondere opdracht op bovenplaatselijk niveau moeten diakenen met een bijzondere opdracht op plaatselijk niveau in de vergaderingen van de verschillende beslissingsorganen van de kerk daarom beschouwd worden als 'niet predikanten'. Het is ook aan te bevelen dat er in de communicatie naar andere kerkgenootschappen en oecumenische contacten, uniform en duidelijk gecommuniceerd wordt wat betreft het gebruik van titels. Een term als pastor kan zeer verwarrend zijn. Binnen de Rooms-katholieke kerk verwijst de term 'pastor' of 'pastores' naar een universitair geschoolde beroepskracht met een lekenstatuut (Gosker 2018:6). Het moge duidelijk zijn dat de term dominee onjuist is. Het beste is nog pionier of kerkelijk werker, of 'diaken' als men eerder het ambtelijke karakter wil uitdrukken.

Een ander punt betreft de vertegenwoordiging in de synodevergadering. In onze presbytero- synodale kerk wordt de Synodevergadering – het hoogste gezagsorgaan in onze kerk – via een systeem van getrapte vertegenwoordiging samengesteld. Elk district heeft recht op dat aantal stemgerechtigde afgevaardigden, dat overeenkomt met de helft van het aantal plaatselijke kerken. Elk district heeft dus per twee gemeenten één stem. Gemeente- of geordineerde pioniers zullen in de praktijk vaak op plaatsen terecht komen waar er geen kerkenraad meer bestaat. Zij werken samen in de regio met een naburige kerkenraad om handen en voeten te geven aan een nieuwe vorm van kerk-zijn. Kerkordelijk betekent dit dat gemeentepioniers niet meegeteld kunnen worden bij het vaststellen van het aantal stemgerechtigde districtsafgevaardigden. Wanneer districten verschillende pioniersplaatsen kennen, missen zij dus verschillende stemmen, en leidt dit tot een ongelijkwaardige verhouding tussen de districten. Verder doet de eigenaardige situatie zich voor dat diakenen met een bijzondere opdracht op bovenplaatselijk niveau (jeugdwerkers) wel stemgerechtigd zijn. Hier wordt dan ook voorgesteld om art. 20a en 25 van de kerkorde te wijzigen en geordineerde diakenen met een bijzondere opdracht op plaatselijk vlak stemrecht te verlenen.

11. STATUUT VAN DE PIONIERS

Geordineerde/ gemeentepioniers

<u>Naam:</u>	Diaken belast met pionierswerk.
<u>Functie:</u>	Bijzondere opdracht in het kader van de brede roeping van de kerk. Pionierswerk kan vele uiteenlopende vormen aannemen.
<u>Opleidingsvereisten:</u>	<ul style="list-style-type: none">- Basisopleiding: een studieniveau van een master in de theologie met stage en eindwerkstuk.- Domeinspecifieke opleiding: er wordt per pionierspost bekeken welke kwalificaties een pionier behoort te hebben.
<u>Statuut:</u>	Geordineerd diaken met een bijzondere opdracht op plaatselijk niveau. De diaken (m/v) wordt niet enkel met een contract in dienst genomen, maar vervult een kerkelijk ambt. Hij/ zij gaat in op een beroep van de kerk voor een kerkelijke opdracht in brede zin. Het gaat om een ambt dat op plaatselijk vlak vervuld wordt, dat deel uitmaakt van het werk van de VPKB en dat ondersteund wordt door het districtsbestuur. De diaken wordt niet ingeschreven op de predikantenrol (categorie 2), maar wel met de aanduiding categorie 5. Het uittekenen van een specifiek takenpakket en het aanstellen van een pionier kadert in een regionaal beleid. Een pionier kan pas benoemd worden na een beslissing van de Synodale Raad op voorstel van het betrokken districtsbestuur en na positief advies van de commissie van toelating. Ook na de aanstelling blijft de verantwoordelijkheid voor een pionierspost bij het districtsbestuur, wat eveneens geldt m.b.t. de begeleiding van de pionier.
<u>Ambtelijke handelingen:</u>	Doop en Heilig Avondmaal.
<u>Verloning:</u>	Benoemd op een predikantsplaats of via gelden uit andere fondsen.

Lekenpioniers

<u>Naam:</u>	Vrijwilliger en/ of ambtsdrager belast met pionierswerk.
<u>Functie:</u>	Bijzondere opdracht in het kader van de roeping van de gemeente.
<u>Opleidingsvereisten:</u>	<ul style="list-style-type: none">- Basisopleiding: geen.- Vorming: pionierstraining op maat (aanbod via FPTR en commissie vorming).
<u>Statuut:</u>	Vrijwilliger of ambtsdrager. De lekenpionier is verbonden aan een pioniersproject binnen de gemeente. Hij/ zij wordt begeleid door de predikant en de kerkenraad. De lekenpionier kan een kerkelijk ambt vervullen, indien hij/ zij behoort tot de kerkenraad. De lekenpionier valt onder de verantwoordelijkheid van de kerkenraad.
<u>Ambtelijke handelingen:</u>	Geen.
<u>Verloning:</u>	Geen.

VOORSTEL VAN BESLUIT

De synodevergadering besluit twee statuten te aanvaarden voor de pioniers in de VPKB. Ze worden omschreven als:

- **Gemeentepioniers: geordineerd diaken met een bijzondere opdracht op plaatselijk niveau.**
- **Lekenpioniers: vrijwilliger of ambtsdrager met een bijzondere opdracht binnen de gemeente.**

De synodevergadering aanvaardt de hierboven vermelde preciseringen en daarmee het statuut.

Werkgroep ambtstheologie

Ds. Edwin Delen
Ds. Jelle Brouwer
Ds. Bert Dicou
Ds. Eefje van der Linden
Dhr. Tom Schepers
Ds. Georges Quenon

Met advies van Prof. Leendert-Jan Parlevliet

Gebruikte teksten

- Synodedocument “pioniers en pionieren” (november 2019), pp. 2-5.
- Amendement Luik. Synodevergadering (november 2019).
- Amendement West-Henegouwen. Synodevergadering (november 2019).
- Amendement Oost-Henegouwen-Namen-Luxemburg. Synodevergadering (november 2019).
- Amendement West-Oost-Vlaanderen. Synodevergadering (november 2019).
- Constitutie en Kerkorde (versie 2016).
- Ds. Edwin Delen, “Sacramentsbevoegdheid: Bezinning op de ambten: korte notitie” (juni 2019).
- Dhr. Tom Schepers, “Wat gebeurt er in de modder: sacramenten en pionieren in de Vlaamse praktijk” (juni 2019).
- Ds. Jannica de Prenter, “Sacramenten in Fresh Expressions of Church: een korte verkenning” (juni 2019).
- Ds. Guy Liagre, “Basis en Ambt: over de ambtsvraag in de Verenigde Protestantse Kerk in België”. In Michsjol 10 (3): 52-66, 2001.
- Dr. Margriet Gosker, “Niet om te heersen over uw geloof, maar om bij te dragen aan uw vreugde”. Lezing voor het Mini-Symposium van de Protestantse Kerk in Nederland Mozaïek van kerkplekken, op 6 september 2018.

Zie: <https://vorming.protestant.link/2020/02/07/nadenken-over-het-ambt/>

PREDIKANTENROL

Juli 2022

Hieronder vindt u de lijst van personen, in dienst voor de VPKB, voor zover de gegevens ons bekend zijn. Naast de naam vindt u verschillende codes.

Code 2 Predikanten werkzaam in een plaatselijke gemeente of met een bijzondere opdracht binnen de VPKB

Volgens Artikel 4.1/1 van de Kerkorde staan op deze lijst gemeente-predikanten vermeld. ¹

Code 3 Predikanten van de VPKB die, in overleg met de synodale raad, hun predikambt elders uitoefenen onder hieronder vernoemde voorwaarden

Volgens Artikel 4.1/2 zouden op deze lijst ook predikanten vermeld staan aan wie een bijzondere opdracht werd toevertrouwd, ofwel door de synodevergadering of een districtsvergadering of door een plaatselijke gemeente. Zij moeten wel een nauwe en actieve band hebben met de VPKB op alle niveaus.

Voor zover ze nauwe en actieve contacten onderhouden met de VPKB op alle niveaus,² staan voor een beperkte tijd van drie jaar, eventueel hernieuwbaar op hun uitdrukkelijk verzoek,³ predikanten van de VPKB op deze lijst, die in overleg met de synodale raad:

- een ambtelijke verantwoordelijkheid dragen binnen de administratieve structuur van de protestants-evangelische eredienst (ARPEE) ⁴;
- een taak toevertrouwd krijgen als hoogleraar aan de Faculteit voor Protestantse Godgeleerdheid te Brussel;
- zich georiënteerd hebben naar het godsdienstonderwijs op de scholen;
- in dienst zijn getreden van een organisatie, in België of in het buitenland die dezelfde zending als de VPKB op het oog hebben;⁵
- *aan een post binnen deze Kerk ⁶ en die geen gemeentepredikant zijn: de voorzitter van de synodale raad; predikant in vrijwillig samenwerkingsverband; verantwoordelijke voor volwassenenvorming, voor catechese en/of jeugd, voor media of aalmoezenierdienst, hoogleraar aan de Faculteit... ⁷*

¹ Predikanten dus met normale werkzaamheden van een gemeentepredikant.

² N.B. Alle predikanten of personen met een opdracht buiten de gemeente die graag op de predikantenrol willen blijven staan, moeten kunnen bewijzen dat ze pastoraal beschikbaar en actief zijn gebleven binnen de VPKB. De synodale raad kan dit engagement (laten) evalueren op basis van criteria zoals: actief lid blijven van de VPKB in overeenstemming met artikel 16 van de Constitutie en Kerkorde en zich blijvend onderwerpen aan de kerkelijke tucht, kerkdiensten leiden en bijwonen, kerkenraadslid zijn met raadgevende stem, een actieve band hebben met een districts- en/of synodevergadering naargelang de uitgeoefende opdracht, deelnemen aan activiteiten van voortgezette vorming zoals die zijn gedefinieerd door de VPKB.

³ Na contact met de commissie Ambten en beslissing van de synodale raad.

⁴ Vooral in het kader van de aalmoezenierschappen.

⁵ De synodale raad zal de band moeten beoordelen tussen de Kerk en deze organisatie.

⁶ De Kerkorde noemt bij wijze van voorbeeld: onderwijs, evangelisatie, aalmoezenierdiensten.

⁷ *De cursieve tekst stond foutief onder punt 2.2 en werd onder verantwoordelijkheid van de werkgroep Ambten begin 2011 verplaatst naar punt 2.3.*

Bijzondere maatregelen:

- Predikanten van de VPKB die om persoonlijke redenen verzoeken tot ontheffing uit hun functie, kunnen na beoordeling en akkoord van de synodale raad nog blijven staan op de predikantenrol voor een beperkte tijd (maximum drie jaar) en voor zover deze personen een echte en actieve band blijven houden met de VPKB zoals hierboven beschreven.
- Elke op de rol ingeschreven predikant onder de hierboven vernoemde voorwaarden, blijft hierop vermeld staan zolang hij niet zijn ontslag indient of bedankt of door de synodale raad uit de lijst verwijderd wordt.

Code 4 Predikanten met emeritaat van de VPKB

Elke predikant met emeritaat blijft ingeschreven op de predikanten-rol in de lijst “predikanten met emeritaat”⁸ tenzij een expliciete vraag van de betrokkene, of een beslissing van de synodale raad, tot verwijdering uit de lijst leidt.⁹

Code 5 Iedere persoon die geen predikant is en die een beroepsbezigheid uitoefent in de VPKB – diaken met bijzondere opdracht, student-opdrachthouders, pastorale/ kerkelijke medewerkers, administratief personeel – wordt vermeld op een rol van personen van de VPKB die een speciale opdracht uitvoeren¹⁰.

Code 6 Predikanten van partnerkerken

⁸ Cf. De gebruiken in de *Église protestante de Genève*, de *Église Réformée de France*, de *Église protestante d’Alsace et de Lorraine* en de Protestantse Kerk Nederland.

⁹ De jaarlijkse samenkomst met emeriti is een gelegenheid om goede banden met hen te onderhouden.

¹⁰ Deze mensen moeten voldoen aan de aanwervingsvoorwaarden m.b.t. hun taak, bvb. Bachelor in de theologie voor alle pastorale medewerkers en bedienaars (in het Frans: desservants).

Naam	Code	Taal	Geboorte	Inzegening	1ste indiensttreding	Laatste ambt	Pensioen
ABRASSART, Willy	4	F	1937	1966	1964		2002
AKLI, Corinne	4	F	1953	1980	1979		2015
AUCHARD, Lloyd, Darrel	4	E	1935	1956	1987		
BAETENS, Bea	4	N	1959		1979		2021
BANZA, Kamutenga	6	F	1949	1985	1999		
BARHEBWA, Lucien-Philippe	2	F	1975	2017	2015	2017	
BARRY, Edward	4	E			1988		
BAUMGART, Jürgen	4	D	1947	1974	1989		2012
BECK, Annette	2 (*)	D	1976	2020	2020		
BENINI, Aldo	4	F	1954	1986	1980	2002	2019
BEUKENHORST, Albert	4	N	1938	1968	1967	1986	2003
BEUKENHORST, Philippe	3	N	1957	1993	1989		
BIANCHI, Vincent	2	F	1965	2001	1999	2015	
BINET, Cécile	5	F	1979		2007		
BLEIJENBERG, Gijsbertus	5	N	1993		2020		
BLOM, Derk	4	N	1952	1992	1991		2017
BLOMMAERT, Isabelle	2	F	1966	1992	1990	2014	
BLOMMAERT, Jozefien	5	N	1995		2021		
BOEKHOUT, Andries	5	N	1965		2017		
BOELENS, Douwe	2	N	1960	1999	2007	2013	
BOLSENBROEK, Yolande	2	N	1961	2012	2011	2016	
BOSGRA, Leendert	4	N	1950	1979	2011		2017
BOUDIN, Hugh	4	F	1926	1961	1951	1979	1991
BOUILLON, Jean-Marie	4	F	1943	1974	1966	1995	2005
BOUILLON, Nadine	4	F	1950		1973		2010
BOUILLON, Pierre	3	N	1956	2021	2020		

BOUMAN, Elizabeth	4	N	1955		2016		2021
BOUMAN, Pieter	4	N	1938	1979	1979		1998
BRANCART, Raymond	4	F	1941	1969	1966	1986	2006
BRANDT, Volker	3	F	1967	1999	1997	1999	
BROUWER, Jelle	2	N	1959	1988	2006		
BULTINCK, Christian	3	N	1960	1991	1991	2010	
BUZOGANY, Tihamer	2	N	1973	1997	2010	2016	
BYIRINGIRO, Emmanuel	3	F	1967	2021	2020		
BYIRINGIRO, Noël	2	F	1978	2021	2018		
BYIZA, Alexia	5	F	1988		2018		
CAMPBELL, William	4	E	1947	1974	1989		
CARP, Emile	2	F	1958	1986	1986	1997	
CARROZZO, Giuseppe	2	F	1972	2007	2003	2012	
CASTELEIN, Don	4	N	1951	1981	1981	2013	2015
CASTIAUX, André	4	F	1928	1955	1955	1980	1992
CHOQUET, François	5	F	1987		2020		
CHRISTMANN Heidi	4	D	1941	1991	1996		
CORNEZ, Jean-Louis	6	F	1957	1985	1984		
COULON, Emmanuel	2	F	1975	2014	2009	2014	
COYAULT, Bernard	3	F	1962		2020		
DANDOY, Marc	4	F	1950	1974	1973	2009	01.09.2012
DE BEUN, Johannes	4	N	1950	1979	1976	1979	01.09.2012
de LANGE, Jacob-Jan	4	N	1946	1976	1996		2012
DE OUDE, Lianne	2	N	1960	1988	1983	1991	
DE PRENTER, Jannica	2 (*)	N	1982	2019	2018		
DELAETER, Jean-Pierre	2	F	1952	2013	2012		
DELEN, Edwin	3	N	1975	2009	2002	2018	
DEMAILLY, Jean-Guillaume	5	F	1978		2020		
DEN HARTOG, Marieke	2	N	1957	2009	2019		

DEPOORTERE, Katelijne	2	N	1978	2006	2002	2019	
DERNONCOURT, Bernard	4	F	1956	2006	2001	2014	2019
DERNOVOI, Elie	4	F	1952	2012	2011		2018
DESPONTIN, Mauricette	4	F	1955	1991			2015
DICOU, Albertus	2	N	1960	1992	2018		
DIEZ, Jean-Claude	2	F	1957	2002	2001	2012	
DJOMHOUE-KEMGNE FENYOM Priscille	2	F	1968	2002	2015		
DURIEUX, Roland	4	F	1936	1986	1983		2000
ELDRIDGE, Donna Faith	4	E			1977		
EL MOUNKAD, Khaoula	5	F	1989		2021		
EVARD, Patrick	2	F	1964	1996	1989	2019	
FARRIS, Paolo	2	F	1964	2013	2012	2013	
FELIX, Bernard	4	F	1952	1980	1981		2017
FISHER, Justin	4	E	1949	1975	2002		
FLACHON, Laurence	2	F	1972	2004	2004	2011	
FLEMAL, Luc	4	F	1952	1993	1989	1996	2014
FLÜCKIGER, Wilhelm	4	D	1933	1975	1975		
FOGGITT, Eric Walter	2	E	1955	1991	2020		
FORCEVILLE, Patricia	4	N	1955	1986	1982		2015
FREUND, Aloys	4	N	1938	1990	1998		2003
FRICK, Murray Allan	4	F	1954	1987	2006		2019
FROMONT, Philippe	4	F	1949	1975	2003		2011
FUITE, Steven	3	N	1961	1989	1989	2013	
GABEL, Yann	5	F	1979		2022		
GAMBAROTTO, Laurent	4	F	1951	1995	2010		2016
GERON, Jean-Marie	4	F	1945	1986	1996	2004	2010
GODRY, Claude	2	F	1952	2002	1982	2000	
GONZALEZ, Florian	5	F	1989		2020		

GRADL, Stefan	2	N	1967	2002	2014		
GROOTJANS, Geert	4	N	1945	1972	1972		2010
HAAN, Jean	4	F	1931	1963	1958		1996
HANSUM, Jaap	3	N	1968	2008	2005	2008	
HEIRWEGH, Inace	3	D	1957	1992	1993	1996	
HERING, Wolfgang	4	D	1937		1987		
HEYEN Heye	4	D	1953	1980	2013	2014	2018
HOLSTEIN, Christoph	2	D	1967	1998	2019		
HONTOIR, Claude	4	F	1936	1983	1984	1995	2001
HOSTETTER, Jacques	4	F	1953	1983	1980	2000	2016
HOSTETTER, Robert	4	F	1948	1979	1975	1987	2018
HUGE, Jean-Joseph	4	F	1948	1983	1981	1982	2015
JOUSSELLIN, Bruneau	2	F	1957	1981	2014		
KABISSEKELA, Mujanay	6	F	1947	1999	2006		
KETELAAR, Saskia	3	N	1965	1994	1992	2009	
KNOP, Arjan	2	N	1971	2009	2006		
KOEMAN, Catharina	4	N	1953	1997	1996		2018
KORENEEF, Cornelis	2	N	1964	2000	1991	2000	
KROON, Gerrit-Jan	2	N	1967	2016	2015		
LASSMAN, Laetitia	5	N	1986		2020		
LATEGAN, Werner	2	N	1975	2012	2011	2015	
LECOMTE, Jean-Paul	4	F	1956	1982	1981	2002	2019
LEFEBVRE, Ursmer	4	F	1929	1960	1958	1973	1995
LEJEUNE, Charles	4	F	1936	1963	1962	1989	
LEKEU, Jean-François	6	F	1963	2000	2001		
LIAGRE, Guy	3	N	1957	1984	1983	2012	
LIBBRECHT, Erik	4	N	1941	1982	1980	1991	2001
LOMBART, Marc	4	F	1940	1968	1967	1998	2005
LOOS, Marc	4	N	1954	1990	1990		2022

LOUANT, Marie-Pierre	2	F	1963	2015	2003	2013	
LÜCKHOFF, Abraham	4	E	1940	1967	1997		2010
LUKUSA MUDIANKWANGA, Luc	2	F	1955	1992	1991	2013	
LUYTEN, Christophe	5	F	1981		2017		
MACNEILL, Charles	4	E	1930	1962	1984		1991
MADRID, Nicolas	5	F	1976		2018		
MAHIEU, Germain	3	F	1952	1979	1979	1992	
MAHIEU, Tom	2	F	1963	1990	1990	1999	
MBATSO, Jonathan	2	F	1956	2004	2002	2016	
MBONZEMBA, Jean-Willy	2	F	1968	2005	2014	2017	
MCCARTHY, David	2	E	1955	2011	2020		
MEERTENS, Bram	5	N	1993		2019		
MOSER, Xavier	5	F	1967		2014		
MOULINASSE, David	5	F	1984		2014		
MPASI MAYALA, Jonathan	5	F	1962		2020		
MUKAKABERA, Joyeuse	4	F	1956	2007	2004	2017	2021
MUKWEGE, Chichire	6	F	1963	1997	1999		
NIMAL, Françoise	2	F	1967	2015	2014		
NISOT, Michel	4	F	1944	1994	1994	2017	01.11.2011
NTEZILYAYO, Boniface	2 (*)	F	1967	2019	2017	2019	
NYANDWI, Anastase	2	F	1959	1988	2008	2017	
NZEYIMANA, Gaspard	2	F	1963	1963	1995	2016	
PAQUET, Remy	2	F	1978	2022	2015		
PARLEVLIT, Leendert-Jan	3	NL	1960		2019		
PETER, Jean-Daniel	4	F	1951	1979	1997		2013
PETITJEAN, Albert	4	F	1934	1978	1977	1984	1997
PETRY, Doris	4	D	1955	2008	1997	2010	
PISCICELLI, Nicolas	2	F	1960	1999	1993	1999	
PITKEATHLY, Thomas	4	E	1939	1984	1991		2004

PITT Steven	5	F	1965		2015		
POOL, Marcel	2	N	1965	2006	2004	2014	
QUATANNENS, Diederik	4	N	1923	1953	1953	1966	1988
QUENON, Georges	3	F	1957	1984	1983	2015	
RAMAKERS, François	4	N	1944	1979	1977	1979	
RAMANANTOMBOTSOA, Jean-Luc	2	F	1977	2003	2014		
RANSIJN, Helena	2	N	1962	2021	2019		
RAVET, Jean-Louis	4	F	1941	1978	1977	1991	2006
REIJNEN, Anne-Marie	3	F	1957	1986	1986		
REMY, David	2	F	1969	2011	2010	2018	
RICHARD, Anne	4	F	1951		2002	2002	2015
RICHARD, Sylvie	2	F	1971	2000	2007	2015	
ROCTEUR, Léon	4	F	1939	1966	1964		2004
ROUVIERE, Christian	2	F	1957	1995	1994	2009	
RUGAMBA, Marc	2	F	1957	1984	2009	2015	
RUTAGANDA, Désiré	4	F	1946	1977	1994		
RWAMUNINGI, Jonathan	4	F	1948	1976	2007		01.01.2014
RWANYINDO, Léonard	4	F	1955	1980	1987	1988	2020
RYRBERG, Elias	4	F	1943	1987	1987		2009
SCHEPERS, Thomas	5	N	1995		2017		
SCHIPPER, Petra	2	N	1966	2012	2012	2018	
SCHIPPERS, Marc	3	N	1965	2009	2002		
SCHORER, Cornelis	4	N	1945	1974			
SCHOUTEN, Gertruda	4	N	1950	1974	1973	2003	2012
SCHÜMMER, Bernard-Zoltan	2	F	1966	1991	1989	1991	
SCHÜMMER, Léopold	4	F	1933	1962	1960	1979	1996
SEEL, Georges	4	F	1943	1969	1974	1998	2008
SINNAGHEL, Harry	2	N	1959	2018	2017		
SMINK, Daniël	4	N	1949	1972	1983	1995	23.10.2014

SMITS, Peter	2	N	1965	2016	2014		
SNAUWAERT, Gilbert	4	N	1939	1977	2003		2009
SOMER, Jeanne	4	F	1931	1998	1998		
SONNEN, Heike	2	D	1972	2006	2004	2013	
SPANGLER, Michael	4	E	1943		1982		
SPILLMANN, Carl André	5	F	1979		2021		
STEFFEK, Istvan	4	F	1931	1970	1964		1994
SURMONT, Gérald	3	F	1951	1982	1976	1981	
SURMONT, Patrick	3	F	1955	1985	1984		
TAPOKO, Maximin	2	F	1971	2021	2019		
TASCHNER, Johannes	4	F	1964	1994	2014	2019	
TASSIOULIS, Panagiotis	2	F	1963	1992	1991	2013	
TEMMERMAN, Johan	3	N	1960	1996	1995	2015	
TEULE MBEYA Frédéric	2	F	1981	2020	2019		
THIENPONT, Jean-Claude	4	F	1949	1998	1997	2005	2014
THOMAS, Jean-Marie	4	F	1947	1984	1982	1999	01.09.2012
TOMCZAK, Dariusz	2	D	1973	2007	2005	2017	
TOMSON, Peter	4	N	1948	1981	1992		01.10.2013
TONNON, Vincent	2	F	1961	1991	1992	2004	
TREICHEL, Christine	4	D	1953	2012	2012		2019
TSHILEMB KAMWIN, Micheline	5	F	1969		2013		
TSHIYOYO, Samuël	2	F	1953	1990	2011		
UTUMBA, Odimula	2	F	1952	1985	2002		
VAN ANDEL, Henk	4	N	1947	1975	2005		2013
VAN DEN BERG, Jan	4	N	1951	1983	1994		2016
VAN DER BORGHT, Eddy	3	N	1956	1989	1989		
VAN DER LINDEN, Ebeltje	3	N	1965	2017	2016	2017	
VAN DER LINDEN, Simon	2	N	1985	2012	2017		
VAN DER SAR, Frans	4	N	1954	1981	2012		2017

VAN HATTEM, Gijsbertus	6	N	1955	1984	1986		
VAN MALCOT, Ludo	4	N	1934	1973			1999
VAN MOERE, Rudy	4	N	1947	1979	2001		2013
VAN TILBURG, Henk	4	N	1943	1971	1980		2008
VAN TRAPPEN, Jean-Marie	4	F	1952	1979	1975		2017
VAN VELZEN, Ernst	5	N	1969		2016		
VAN VOOREN, Judith	2	N	1961	1987	1984	2017	
VANDERSMISSEN, Daniel	4	N	1955	1986	1986		
VANDOOREN, Marie-Claire	4	N	1955	2001	1999		2016
VANESCOTE, Daniel	4	F	1944	1968	1968	1992	2005
VANGANSBEKE, Joseph	4	F	1952		1992		2014
VANPOECKE, Georges	4	N	1932	1970	1978	1988	1997
VEEN, Ernst	2	N	1953	1992	1991	2000	
VERHAEGHE, Samuel	6	N	1957	1986	2007		
VERHOEVEN, Ben	5	N	1987		2020		
VERLINDEN, Luc	4	F	1948	1984	1984	1990	2013
VOORTMAN, Johan	4	N	1953	1984	1997		2018
WAGENVOORDE, Martin	4	N	1946	1988	1988		2011
WILLEMS, Gérard	4	N	1940	1967	1967	1973	2010
WILLEMS, Willy	4	N	1943	1980	1973	1991	2008
WURSTEN, Dirk	3	N	1960	1986	1985	2006	
ZIFFER, Walter	4	E	1927	1951	1977		

ONZE AFVAARDIGINGEN

02.05.2020-31.05.2022

Naam van de conferentie	Afgevaardigden	Data	Plaats
Konferenz der Evangelischen Kirche im Rheinland	Jelle Brouwer	17-20/09/2020	Parijs (F)
Community Protestant Churches Europe : Lust auf Leitung	Laurence Flachon	02-10-20	Wenen (A)
Community Protestant Churches Europe: NW Gruppe	Jelle Brouwer	10-10-20	Karlsruhe (D)
Réunion de la coordination de la CPLR : deelname afgezegd	Steven H. Fuite	15-10-20	Straatsburg (F)
CCME 21st General Assembly	Tetty Rooze de Boer	16-10-20	Brussel (B)
CEC: The Hope of Communion	Steven H. Fuite Jelle Brouwer	16-17/12/2020	Online
Demokratietagung	Jelle Brouwer	2.9.2021	Parijs (FR)
CPCE What can be learned from the corona crisis	Anastase Nyandwi & Leen Bosgra	08.10.2021-10.10.2021	Rome (I)
GEKE-Nordwestgruppentagung	Jelle Brouwer	27. -29.04.2022	Luxemburg (LU)
Geopolitics in Central and Eastern Europe	Lida Blommaert	02.05.2022	En ligne
CPLR (Communion Protestante Luthéro-réformée)	Gaspard Nzeyimana	13.05.2022-20.05.2022	Sète (FR)
Synode van de EPudF	Priscille Djomhoué	26.05.2022-30.05.2022	Mazamet (FR)

De communicatiestrategie

De huidige communicatiestrategie bestrijkt de periode 2020-2022. Die loopt dus ten einde en er wordt een nieuwe communicatiestrategie ontwikkeld.

Het papieren tijdschrift, ProNews, werd als eerste bedacht en uitgewerkt. Het tijdschrift wordt om de drie maanden verspreid in een oplage van ongeveer 2.000-2.500 exemplaren in de drie landstalen. In elke editie wordt dieper ingegaan op één thema.

In dit stadium is besloten de website in zijn huidige vorm verder te ontwikkelen: de commissies en werkgroepen die dat wensen, hebben een pagina gekregen, en er is een tabblad spiritualiteit toegevoegd. Een FAQ-pagina en een pagina voor giften zijn in opbouw. De structuur en de ontwikkeling van de website worden beheerd door de communicatiemedewerker.

De follow-up van de Facebookpagina's vergt minstens een halve dag werk per week. Deze pagina's maken het mogelijk om de zichtbaarheid van de VPKB-website te vergroten en het nieuws van de VPKB en haar partners onder de aandacht te brengen.

Het communicatiebudget werd vastgesteld en opgevolgd samen met de nationale penningmeester (productie en verspreiding van ProNews, reizen, vergaderingen, video-opleiding, enz.)

Er zijn specifieke acties of acties op lange termijn uitgevoerd (online Hemelvaartsdienst, radio-uitzending, videotraining, verslagen in de kerkgemeenten, deelname aan het begeleidingscomité en externe vergaderingen, enz.)

Twee aspecten van de communicatiewerkzaamheden vergden een aanzienlijke investering, waarmee rekening zal worden gehouden in de toekomstige communicatiestrategie.

De strategie voor 2020-2022 omvatte bijvoorbeeld geen crisiscommunicatie. Dit aspect is echter van groot belang. Voorbeelden hiervan zijn de coronacrisis en de uitzending van het RTBF programma #Investigation (van 6 september 2020) over sektevorming waarbij de vzw *Diffusion de l'Évangile* betrokken was (voor alle duidelijkheid: deze VZW was en is geen lid van de VPKB).

Ten slotte is de communicatie met de media buiten de VPKB een werk van lange adem. Er is bijzondere aandacht besteed aan de contacten met de pers, in het bijzonder met journalisten die over religieuze thema's schrijven. Dankzij onvermoeibare inzet kunnen wij deze successen vermelden:

- radio-uitzendingen via de verschillende (regionale) kanalen van RCF (*Radio Chrétienne Francophone*) en op Cathobel,
- artikelen en interviews in de weekbladen *Kerk & Leven*, *Dimanche*, *Tertio* en op de website *Kerknet*,
- een artikel in *La Libre Belgique*.

LIJST VAN VOORSTELLEN VAN BESLUIT

Synodevergadering 2022

Onderwerp	De Synodevergadering 2022...
1. <i>1.1 Synodevergadering 2021.111320 – Werkgroep Eigentijds Kerkzijn wordt Nationaal Adviesorgaan voor districtsbesturen.</i>	... besluit dat elke districtsvergadering voor het eind van 2022 tenminste één en ten hoogste twee personen zou verkiezen die de VPKB goed kennen en competent geacht worden om op een objectieve manier de zes districtsbesturen te adviseren bij het begeleiden van gemeentes in veranderingsprocessen, waarbij de concrete begeleiding zal gebeuren door anderen dan degene(n) die het betreffende district zelf afvaardigde naar het adviesorgaan.
2.A <i>1.2 Synodevergadering 2022.0319 - Synode Klimaat-ecologie</i>	... besluit dat binnen elk district iemand wordt benoemd die ervoor zorgt dat regelmatig aandacht wordt geschonken aan klimaatvraagstukken.
2.B <i>1.2 Synodevergadering 2022.0319 - Synode Klimaat-ecologie</i>	... besluit per taalrol één of desgewenst twee 'pasteur(s) pour la planète/ecopredikant(en)' te benoemen.
3. <i>2.4.2 Synodale Raad – Beleid - De levensvatbaarheid van onze VPKB-gemeenten</i>	... besluit dat alle plaatselijke kerkgemeenten hun jaarverslag voorzien van concrete parameters (activiteiten, financieel verslag, kerkbezoek, samenstelling kerkenraad en bestuursraad) en dit bezorgen aan hun districtsbestuur, met kopie aan de synodale raad.
4. <i>2.4.5 Synodale Raad - Beleid – Protestantse Faculteiten FPTR & FUTP</i>	... besluit om als tijdelijke en transitie maatregel voor een periode van maximaal drie jaar een extra betaalde plaats toe te kennen aan de overkoepelende vzw van de FPTR en FUTP, die binnen deze tijdsperiode moet toewerken naar een gelijke verdeling van 2 betaalde plaatsen per Faculteit.
5. <i>3.1.2 Coördinaties - Coördinatie Ambten – beleid t.a.v. het predikantencorps</i>	... besluit om de Synodale Raad op te dragen om in de maand mei van 2023 een extra en thematische synodevergadering te organiseren waarop wordt gedebatteerd over een door de Synodale Raad gepresenteerd gedetailleerd beleidsplan, dat voor 1 januari 2023 wordt verspreid in de breedte van de VPKB.
6. <i>3.1.3 Coördinaties - Coördinatie Ambten – Overeenkomst arbeidsvoorwaarden</i>	... besluit dat de schriftelijke legger waarin men de rechten van de predikant(e) vastlegt, desgevallend ook expliciet moet vermelden op welke vergoedingen de predikant(e) geen aanspraak wenst te maken.

7.	4.1 ARPEE – <i>Rechtspersoonlijkheid</i>	... besluit om in afwachting van een eventueel later volgende toekenning van rechtspersoonlijkheid aan de erkende erediensten, de ARPEE om te vormen tot een vzw., dit met als enig doel daarmee het nijpende probleem van het ontbreken van een rechtspersoonlijkheid te regelen. Zij aanvaardt daartoe de haar gepresenteerde statuten van de ARPEE-vzw en aanvaardt de tot nu toe geldende statuten van de vzw van de ARPEE voortaan als huishoudelijk reglement van de ARPEE.
8.	4.5 ARPEE – <i>Administratieve Overeenkomsten, te beëindigen</i>	... besluit om per 1 juli 2023 alle administratieve overeenkomsten op te zeggen en mandateert de synodale raad om de Kerkorde aan te passen.
9.	B.1	... neemt akte van bovenstaand document en dankt de Synodale Raad voor het verrichte werk.
10.	B.1 <i>Bijlage 01 - Correcties aan de notulen van de synodevergadering van november (2020) 2021</i>	... besluit om deze voorstellen tot correctie goed te keuren.
11.	B.1 <i>Annexe 02 – Pioniers in de VPKB: Statuut van pionier</i>	... besluit twee statuten te aanvaarden voor de pioniers in de VPKB. Ze worden omschreven als: - Gemeentepioniers: geordineerd diaken met een bijzondere opdracht op plaatselijk niveau. - Lekenpioniers: vrijwilliger of ambtsdrager met een bijzondere opdracht binnen de gemeente. De synodevergadering aanvaardt de hierboven vermelde preciseringen en daarmee het statuut.
12.	B.2 – <i>Financieel verslag</i>	gezien het financiële verslag van het boekjaar 2021 en de begroting 2023 van de Synodale Raad, gezien het verslag van de verificatiecommissie over de boekencontrole, besluit 1. a) de rekeningen 2021 van de Kerk te aanvaarden, b) de begroting 2023 van de Kerk te aanvaarden, 2. kwijting te verlenen aan de Synodale Raad voor zijn beheer over het boekjaar 2021.

13.	<i>C.2 Bezinning en Dialoog</i>	<p>... aanvaardt het Voorstel van toevoeging in de Constitutie, in het gedeelte over het belijden van de VPKB:</p> <p>“1.4 De Kerk is gebouwd op het fundament van de profeten, de apostelen, en Christus Jezus, die allen afkomstig zijn uit het Joodse volk (Ef. 2,20). Als geloofsgemeenschap zoekt zij het gesprek met de Joden over het verstaan van de Heilige Schrift.”</p>
14.	<i>C.2 Bezinning en Dialoog</i>	<p>... aanvaardt het Voorstel van toevoeging in de Kerkorde, in het corresponderende artikel:</p> <p>a. De Kerk is geroepen in al haar geledingen gestalte te geven aan het geworteld zijn in de woorden van God, die waren toevertrouwd aan de Joden (Rom. 3,2).</p> <p>b. Dit doet zij door:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. het bevorderen van de aandacht voor de Joodse bedding van het christelijk geloof; 2. het voeren van de Joods-christelijke dialoog; 3. het bestrijden van het antisemitisme. <p>c. De Kerk is geroepen om een bijdrage te leveren aan de vrede en eenheid, gemeenschap en samenwerking te zoeken met de christenen in Israël en de Palestijnse gebieden.</p>

NOTITIES

